

Śnieżyca duża (z łac. *Anser caerulescens*) to sporej wielkości ptak wędrowny o charakterystycznym, białym upierzeniu, długiej szyi oraz krótkim dziobie – jeden z wielu gatunków dzikich gęsi występujących w Polsce. Końcówki skrzydeł ma koloru czarnego, ale jest to widoczne tylko wtedy, gdy ptak rozpościera swoje skrzydła albo znajduje się w locie. Długość jego ciała waha się od 60 do 84 cm, natomiast rozpiętość skrzydeł wynosi 147-150 cm.

po Zatokę Meksykańską. Latem zakładają gniazda i wychowują młode w arktycznej tundrze, m.in. na obszarze Alaski, gdzie znajduje się wiele parków narodowych i rezerwatów chroniących mokradła oraz rozlewiska rzek (np. delta Jukonu).

Śnieżyca duża

Śnieżyca duża zamieszkuje nizinne obszary mokradłowe (słodkowodne), obfitujące w zbiorniki wodne z bujną roślinnością oraz wysepkami, graniczące z terenami otwartymi, tzn. pastwiskami, polami uprawnymi i łąkami, gdzie zdobywa większość pożywienia. Jej dieta składa się przede wszystkim z roślin i nasion, z niewielkim tylko dodatkiem wodnych bezkręgowców. Choć przez większość dnia przebywa na łądzie lub w pobliżu brzegu, to jednak noce zawsze spędza na otwartej wodzie. Gniazdo zakłada zazwyczaj na ziemi w pobliżu wody, najczęściej dobrze je ukrywając wśród roślinności. Zbudowane jest ze stosu materiału roślinnego wyścielonego puchem, do którego samica – w okresie od marca do maja – składa od 4 do 7 jaj, które następnie wysiaduje przez okres 23-25 dni. Młode uzyskują upierzenie po upływie 45-49 dni, ale odróżniają się od dorosłych osobników dużą ilością brązowawoszarzych piór.

Występowanie

Pierwotnie śnieżyca duża zamieszkiwała jedynie Amerykę Północną oraz

wschodnią Azję, lecz obecnie występuje również na obszarze Europy za sprawą wielu półotwartych hodowli, z których pojedyncze ptaki po prostu uciekają i przyłączają się do stad innych gatunków dzikich gęsi. Pojawiające się w Polsce osobniki mogą też pochodzić z rezerwatu Askania Nowa na Ukrainie, gdzie ptak ten został niegdyś introdukowany i w chwili obecnej cieszy się całkowitą wolnością. Śnieżyca duża jest uważana za gatunek obcy w naszym kraju, w związku z czym nie podlega ochronie. W Ameryce Północnej śnieżyce występują od Arktyki aż

Migracje

Ptaki te są bardzo towarzyskie, dlatego też gniazdują w wielotysięcznych koloniach. Jesienią migrują daleko na południe, czasami przelatując dystans 3500 km bez dłuższych przystanków, aż do Zatoki Meksykańskiej. Podobnie jak w okresie lęgowym, w czasie wędrówek również łączą się w ogromne stada i wcale nie tak rzadki jest widok kilkudziesięciu tysięcy śnieżyc lecących w V-kształtnym kluczu. Czasami lecą tak wysoko, że są ledwie widoczne z powierzchni ziemi, ale nawet wtedy łatwo je rozpoznać po

Śnieżyca duża w pełnej krasie. (Fot. Dave Menke, USFWS)

Mokradła Biebrzy otoczone łąkami i pastwiskami. (Fot. Sebastian Biela)

Ogromne stado śnieżyc zrywa się do lotu. (Fot. Gary Zahm, USFWS)

specyficznie zmieniającym się kształcie klucza. W czasie lotu często odzywają się pojedynczym, czasami dwukrotnym „honk”. Zimą spędzają na łąkach i polach uprawnych położonych nad Zatoką Meksykańską. Duża dostępność treściwego pokarmu na wybrzeżu Pacyfiku pozwala im, pomimo okresu zimowego, zebrać wystarczająco dużo zapasów tłuszczu, aby wczesną wiosną znów wyruszyć w daleką podróż – tym razem na Daleką Północ. Zapasy energii umożliwiają im nie tylko bezpieczne dotarcie do lęgowisk, ale również rozpoczęcie energicznych przygotowań do zakładania gniazda. O tej porze roku bowiem na obszarze północnych krańców Ameryki Północnej roślinność jest jeszcze bardzo skąpa, a nawet wciąż zasypaana śniegiem.

Śnieżycyca na gnieździe. (Fot. Mathew Perry, USFWS)

Śnieżycyca w zimowej aurze. (Fot. Dave Menke, USFWS)

Także u nas

W Polsce śnieżycyca duża jest bardzo rzadkim ptakiem, pojawia się na obszarze Biebrzańskiego Parku Narodowego, ale jak dotychczas, nie stwierdzono, aby zakładała tutaj gniazda. Do niedawna śnieżycę widywano na terenie naszego kraju tylko sporadycznie, ale od połowy lat 80. XX wieku zdarza się to coraz częściej, prawie corocznie (w sumie, dotychczas widziano je ok. 20 razy). Najczęściej były obserwowane w Wielkopolsce, trzykrotnie widziano je w dolinie Baryczy, czterokrotnie nad Wisłą k. Bydgoszczy oraz kilkakrotnie nad Biebrzą.

SEBASTIAN BIELAK